

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
31. JULIJ
1991

Letnik XLV.
Štev. 32 (2614)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
din. 20

P. b. b.

SJK z uspešno dvojico Janko Zwitter/Štefan Domej v volilni boj!

Skupnost južnokoroških kmetov (SJK) bo šla v volilni boj za volitve v koroško kmetijsko zbornico 17. novembra letos z uspešno dvojico, z Jankom Zwitterom in dipl. inž. Štefanom Domejem. Za prvega in glavnega kandidata je občni zbor v nedeljo v domu prosvete v Tinjah z veliko večino izvolil strajevaškega podžupana Janka Zwittera. Drugi kandidat je dipl. inž. Štefan Domej iz Rinkol, ki bo v novi mandatni dobi tudi frakcijski vodja SJK v kmetijski zbornici.

Tretji kandidat je ženska, in sicer mlada kmetica Katja Kert iz Gonovec pri Šmihelu, četrto mesto na kandidatni listi pa je rezervirano za skupino dvojezičnih kmetov iz Djekš, ki so sicer člani Allgemeiner Bauernverband, se pa hočejo pridružiti SJK. Nadaljnja kandidatna lista ter tudi konkreten program za volitve bosta javnosti predstavljena v prihodnjih tednih. Cilj SJK, ki ima sedaj v koroški kmetijski zbornici dva zastopnika, pa je doseči tretji mandat.

(Dalje na 3. strani)

Smolle proti osamljenemu priznanju Slovenije!

Pooblaščenec Republike Slovenije v Avstriji Karel Smolle je v radijskem intervjuju za ORF Avstriji odsvetoval osamljeno priznanje Slovenije. Poudaril je, da bi bilo bolj koristno, če bi Avstriji uspelo pritegniti večjo skupino držav, ki bi Slovenijo priznale skupaj. Evropsko skupnost pa je Smolle pozval, naj nujno ukrepa na Hrvaškem.

Z uspešno dvojico v volilni boj za še močnejše zastopstvo v kmetijski zbornici: glavni kandidat Janko Zwitter (levo) in drugi kandidat dipl. inž. Štefan Domej.

Vladna kriza v Sloveniji Peterle v hudih težavah!

V Sloveniji se v naslednjih dneh obetajo daljnosežne spremembe znotraj vlade. Po dveh razburljivih sestankih vladne koalicije Demos za zaprtimi vrati – zadnji je potekal v ponedeljek pozno v noč – je bila ustanovljena posebna komisija, ki naj bi izdelala predlog za personalne spremembe v vladi.

Po zadnjih informacijah je v igri več variant: od manjših sprememb v posameznih resorjih – govori se o zamenjavi ministra za gospodar-

stvo Ocvirka – do povsem radikalnih, ki bi lahko imele za posledico celo odstop oz. zamenjavo ministrskega predsednika Lojzeta Peterleta. Tak predlog je baje vložila vplivna skupina znotraj Demosa na predzadnji seji, vendar s tem predlogom (še) ni prodrla.

Glavni očitek kritikov je, da sedanja slovenska vlada na čelu s predsednikom Lojzeto Peterletom in gospodarskim ministrom Ocvirkom ni kos gospodarskim proble-

mom, da tudi ne punuja perspektivne rešitve in da je zato treba zamenjati celotno gospodarsko krilo sedanje slovenske vlade.

Kako se bo bitka za oblast znotraj Demosa končala, je po ponedeljkovih razgovorih še povsem odprto. V koordinacijski komisiji, ki naj bi izdelala predlog za personalne spremembe v vladi, so zastopane vse v Demos vključene stranke, najglasnejši zagovornik radikalnih sprememb pa je Slovenska demo-

kratična zveza (SDZ) z ministrsko četverko Rupel, Bavčar, Janša, Kacin. Med imeni za morebitnega novega šefa vlade je tudi notranji minister Igor Bavčar.

Peterletov sestanek s koroškim deželnim glavarjem dr. Zernattom v petek v Ljubljani zaradi krize v slovenski vladi ni v nevarnosti. Na programu obiska so pogovori o gospodarski problematiki, obisk letališča na Brniku, ki je bilo med vojno hudo poškodovano.

Zernatto v petek v Ljubljani!

Koroški deželni glavar dr. Christof Zernatto se bo v petek, 2. avgusta mudil na uradnem obisku v Sloveniji. Težiščna tema obiska oz. razgovorov s slovenskimi politiki na čelu s šefom slovenske vlade Lojzeto Peterletom bo gospodarsko sodelovanje. Na programu enodnevnega obiska bo tudi ogled poškodovanega, toda spet odprtega letališča na Brniku ter obisk bolnice v okolici Ljubljane.

Darujte za žrtve vojaške agresije!

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem je za pomoč žrtvam brutalne agresije jugoslovanske armade v Sloveniji pri Posojilnici Celovec odprla poseben konto s številko

3,047.107

in poziva vse, da pomagajo rojakom v Sloveniji. Zbrani denar bo ZSO prenakazala Rdečemu križu Slovenije. Hvala!

SAK danes v Brežah

V prvi tekmi novega prvenstva koroške lige je SAK na domačem igrišču dosegel le remi (več na 8. strani), toda danes ob 18. uri imajo igralci izvrstno priložnost, da spet zablestijo. Manfred Hober (na sliki) in njegovi soigralci se namreč tam borijo za zmago v tekmi prvega kola za avstrijski nogometni pokal. Mnogo sreče!

Kritično stališče ZSO in NSKS k poročilu vlade

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev sta kritično ocenila „Osnovno poročilo zvezne vlade o položaju narodnostnih skupnosti“, ki ga je Urad zveznega kanclerja te dni razposlal po vsej Avstriji. Publikacija vsebuje poleg splošnih informacij in prikaza zgodovine posameznih narodnostnih skupnosti njihov pravni položaj, stanje na področju šolstva in vzgoje, njihovo podpiranje, opis gospodarskega in socialnega položaja, njihovo zastopstvo v političnem in kulturnem življenju, medijsko področje, cerkveno živ-

ljenje ter tudi stališča obeh osrednjih organizacij, katera – kot pravi zvezni kancler dr. Franz Vranitzky v svoji spremni besedi – razširja perspektivo ter kritično osvetljuje marsikatero vprašanje.

Obe osrednji politični organizaciji koroških Slovencev v svojem skupnem stališču do uradnega poročila poudarjata, da je bilo poročilo izdelano v času, v katerem so vse v Avstriji živeče narodnostne skupnosti v „skrajno kritični eksistenčni fazi“. Nespreviden znak za ta krizni položaj je dramatično nazadovanje števila lju-

(Dalje na 4. strani)

**HEUTE
IM**

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Gemeinschaft der südkärntner Bauern (SJK) mit Erfolgs-Duo Zwitter/Domej in den Wahlkampf

Die Gemeinschaft der südkärntner Bauern/Skupnost Južnokoroških kmetov hat die Weichen für die Landwirtschaftskammerwahl am 17. November 1991 gestellt: Im Rahmen der Hauptversammlung wurde der Bauer und Kommunalpolitiker Janko Zwitter aus Achomitz/Zahome von den Delegierten eindrucksvoll als Spitzenkandidat der SJK bestätigt, an der 2. Stelle kandidiert der Rinkolacher Bauer Dipl.-Ing. Štefan Domej, der in der neuen Funktionsperiode

auch den Fraktionsvorsitz übernehmen soll. An der dritten Stelle der SJK-Kandidatenliste scheint mit Katja Kert aus Gonowitz/Gonovec erstmals eine Jungbäuerin auf, der vierte Platz wurde für eine Gruppe zweisprachiger Bauern aus Diex/Djekše reserviert, die bisher im ABV organisiert war. Wahlziel der SJK mit dem Erfolgs-Duo Zwitter/Domej, das bei der Wahl 1985 über 2000 Stimmen und zwei Mandate erreichte, ist die Erreichung des dritten Mandates.

2. Volksgruppenkongreß in Eisenkappel/Zelezna Kapla

Das Land Kärnten veranstaltet am 23. und 24. Oktober 1991 in Eisenkappel/Zelezna Kapla den 2. Kongreß zum Thema „Volksgruppen in Europa – Freiheit in Vielfalt“. Einer der Schwerpunkte des internationalen Kongresses wird das vom Innsbrucker Universitätsprofessor Dr. Peter Pernthaler ausgearbeitete und innerhalb der slowenischen Volksgruppe bereits sehr unterschiedlich beurteilte Modell einer autonomen öffentlich-rechtlichen Vertretung der Kärntner Slowenen sein. Weitere Punkte sind Modelle der Eingliederung von Volksgruppenangehörigen in politische Parteien der Mehrheit sowie Lösungsvergleiche in Minderheiten-

fragen am Beispiel der deutschen Volksgruppe in Dänemark und der dänischen Volksgruppe in Deutschland.

Referenten aus den Reihen der Kärntner Slowenen sind Zentralverband-Sekretär Dr. Marjan Sturm, der Obmannstellvertreter des Rates der Kärntner Slowenen, Dr. Pavel Apovnik, Rat-Sekretär Mag. Marjan Pipp und Tomaž Ogris von der Arbeitsgemeinschaft slowenischer Sozialdemokraten/Delovna skupnost „Avstrijske narodnosti v SPÖ“.

**Werden auch
Sie Abonnent!**

Positive Bewertung unserer deutschsprachigen Rubrik

Unsere ständige Rubrik „Heute im Slovenski vestnik“ wird nicht nur von unseren Lesern und Abonnenten positiv beurteilt, sie findet auch Anerkennung im soeben veröffentlichten „Grundlagenbericht der Bundesregierung über die Lage der Volksgruppen in Österreich“.

Unter dem Punkt „Massenmedien“ wird festgehalten, daß es zwar nur vereinzelte, aber doch kontinuierliche Bemühungen, eine Zusammenfassung der in einer Volksgruppensprache verfaßten Berichte auch den deutschsprachigen Lesern zugänglich zu machen, gibt. „Genannt sei hier insbesondere die deutschsprachige Zusammenfassung im Rahmen der slowenischen Zeitung „Slovenski vestnik“, heißt es in dem Grundlagenbericht.

In dem Bericht wird aber auch Kritik daran geübt, daß die deutschsprachigen Printmedien nur „gelegentlich über“ Volksgruppenangelegenheiten berichten und sich

Versuche einzelner Zeitungen, mehr oder weniger regelmäßig Beiträge in einer Volksgruppensprache zu veröffentlichen, bisher offenbar nicht haben durchsetzen können“.

Die Anerkennung dieses für Kärnten wichtigen medialen Brückenschlages zum deutschsprachigen Mitbürger durch die Bundesregierung ehrt Redaktion und Herausgeber, entläßt die Politiker in Bund und Land jedoch nicht vor Verantwortung, den Bestand der Printmedien der österreichischen Volksgruppen in Zukunft besser abzusichern und sie stärker zu fördern.

Allein die Tatsache, daß keine einzige der in Österreich lebenden Volksgruppen über eine Tageszeitung verfügt, zeigt deutlich die äußerst beschränkten finanziellen Möglichkeiten der Volksgruppen auf und macht eindringlich auf einen verstärkten Förderungsbedarf durch die öffentliche Hand aufmerksam.

Evropska dvanajsterica za premirje na Hrvaškem

Spopadi na Hrvaškem, na njenem narodnostno mešanem ozemlju v vzhodni Slavoniji, Baranji, na Baniji in v Kninski Krajini so se v preteklih dneh še bolj razplamteli. Terjali so na stotine mrtvih in ranjenih, iz Slavonije pa je v Vojvodino pribežalo že preko 15.000 hrvaških Srbov. Podatke o mrtvih in ranjenih beležijo in objavljajo le na hrvaški strani, srbska stran pa o njih previdno molči in s tem poskuša ustvarjati vtis, da v to vojno ni vpletena, ampak da je to samo upor srbskega prebivalstva na Hrvaškem ob pomoči Šešljevih četniških sil. Zelo nejasna je vloga Jugoslovanske armade. Medtem ko uradna Hrvaška trdi, da se vse bolj pogosto postavlja na stran upornikov in četniških sil in tolče po hrvaški policiji in narodni gardi, armadni vrh v Beogradu to odločno zanika in obtožuje hrvaške sile, da so doslej sprovcirale še vsak spopad z vojsko.

Poročevalci, predvsem tuji, menijo, da je stanje silno nepregledno, predvsem pa nepredvidljivo, zmedo pa povečuje tudi hrvaško vodstvo, ki novinarjem ne daje zadovoljivih informacij in odgovorov. Resnica o vojski, provokacijah in krivicah za spopade bo verjetno nekje na sredi. Najhuje pa je, da so spopadi ušli iz vajeti obeh strani in da so preseglji vsakršna etična pravila. To kaže grozno masakriranje ranjenih in ujetih z uporabo hladnega orožja. Na kriznem področju tudi novinarji niso varni. Pred dnevi so kljub vidnemu znaku „presse“ hladnokrvno ubili nemškega novinarja.

Evropa je ob vsem tem razumljivo vse bolj zaskrbljena, kajti vojna se kaj hitro lahko razplamti po vsej Jugoslaviji in tudi širše, vsaj po Balkanu. V notranjem raz-

merju je zelo nevaren problem večnacionalne Bosne in Hercegovine, po kateri imata velike apetite tako Srbija kot Hrvaška, zelo nevarno je na Kosovu, kamor so Srbi v prejšnjem tednu že poslali močne policijske in vojaške okrepitve, muslimani v Sandžaku ob srbski meji z BiH zahtevajo v primeru novih meja avtonomijo, začeli so se spori z Madžari v severni Slavoniji in Vojvodini. Tako ima Srbija hkrati odprtih več front, za vsemi temi nersrbskimi narodi pa stojijo njihove matične države.

V mesecu po eskalaciji vojne v Sloveniji se je tudi Evropa že precej naučila. Prejšnje vztrajanje na celoviti in demokratični Jugoslaviji je že pozabljeno, zamenjala ga je opcija o ohranitvi Jugoslavije kot zveze suverenih držav, evropski vrh se več ne pogovarja samo s premierom Markovićem in zveznim zunanjim ministrom Lončarjem, ampak vse pogosteje vključuje tudi predstavnike sprtih strani, predvsem slovenske in hrvaške. Zvezna vlada je zelo zgubila na svoji kredibilnosti, evropski vrh je spoznal, da samo s finančnimi injekcijami ne more zagotoviti umiritve razmer, kot je doslej trdil Marković.

Obrambni minister Veljko Kadijević je izdal odlok o odpustu Slovencev iz JA do najkasneje 15. avgusta letos.

Avstrija – Slovenija: likvidnostno posojilo za premostitev težav?

Avstrija je pripravljena Sloveniji pomagati pri premostitvi največjih finančnih težav. To je rezultat razgovora med avstrijskim finančnim ministrom Ferdinandom Lacino in slovenskim ministrom za finance Dušanom Šešokom pretekli teden na Dunaju.

Lacina je Sloveniji zagotovil, da bo avstrijska kontrolna banka spričo umiritve položaja ponovno jamčila za avstrijski izvoz v Slovenijo.

Nadaljnja tema razgovora med obema ministroma je bila želja Slovenije po kratkoročnem likvidnostnem posojilu v višini 200 milijonov ameriških dolarjev (približno

2,5 milijarde avstrijskih šilingerov), ki ga je skupina avstrijskih bank pripravljena odobriti Sloveniji, če se bo s tem strinjala in zanj jamčila avstrijska zvezna vlada.

Minister Lacina je s tem v zvezi svojemu gostu izrazil načelno pripravljenost vlade, dejal pa je, da se Avstrija pred dokončno odločitvijo o odobritvi posojila želi posvetovati z nekaterimi zahodnimi državami kot sta to med drugimi Nemčija in Italija.

Slovenski finančni minister se je ob svojem obisku na Dunaju sešel tudi z vodstvom avstrijske Girozentrale in se pogovarjal o možnosti dolgoročnega kreditiranja.

Spremenjen odnos se je odrazil z vabilom celotnemu predsedstvu Jugoslavije na ponedeljkov sestanek evropskega ministrskega sveta, katerega pa sta se po odločitvi predsedstva udeležila poleg Markovića in Lončarja člana predsedstva iz Makedonije in BiH, Tupurkovski in Bogičević.

Dogovor v Bruslju se izraža v treh sklepih, ki se nanašajo skoraj izključno na hrvaško-srbski spor, in sicer: 1. – Evropska skupnost bo na Hrvaško poslala večjo skupino (omenjajo celo število 100) opazovalcev, 2. – ustanovljene bodo skupne patrulje iz pripadnikov Jugoslovanske armade in hrvaške narodne garde, ki bodo nadzorovale krizna območja, in 3. – ob koncu tega tedna bo Jugoslavijo (že tretjič v enem mesecu) obiskala trojka zunanjih ministrov dvanajsterice.

Navedeni sklepi so prav gotovo podlaga za začetek razpletanja, vprašanje pa je, kako dosledno se bodo izvajali. Glede na dosedanje izkušnje obstaja bojazen, da bo pri tem precej težav.

O izvajanju ukrepov, ki izvirajo iz tega dogovora in iz Brionske deklaracije, je na večerajšnji seji razpravljalo tudi razširjeno predsedstvo Jugoslavije. Kakšni so bili sklepi, v času poročanja še ni bilo znano.

Sklepi iz Brionske deklaracije pa se pospešeno izvajajo v Sloveniji. Prejšnji petek je vojska že zapustila celoten zeleni pas ob slovenski meji z Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Varovanje meje po evropskih standardih prevzema slovenska policija. V petek je zvezna uprava za kontrolo zračnega prometa po izpolnitvi pogojev JA (deblokada skladišča kerozina za vojaško letališče v Cerkljah) odprla slovenska letališča in zračni prostor. V tem tednu se je začel umik tankov iz vojašnice na Vrhniki in vračanje zaplenjenega orožja JA ter hkratno vračanje opreme teritorialne obrambe in civilne zaščite, ki jo je vojska odzvela v lanskem maju.

V slovensko mednarodno dejavnost spada obisk zunanjega ministra Rupla v ZDA, kjer je pripravil tudi bližnji obisk predsednika Kučana, finančni minister Šešok je bil pri avstrijskem kolegu Lacini na Dunaju. Predsednik vlade Peterle pa se je kot častni gost udeležil salzburškega festivala. Prvič pa je na sestanku Pentagonale, ki se je po vključitvi Poljske preimenovala v Heksagonale, pretekli teden v Dubrovniku kot gost jugoslovanske delegacije sodeloval tudi slovenski zunanji minister. Odnosi do slovenske samostojnosti se torej spreminjajo tudi znotraj Jugoslavije.

Jože Rovšek

Aktualni razgovor

z glavnima kandidatom SJK Jankom Zwitterom in Štefanom Domejem

„Doseči želimo tretji mandat!“

Občni zbor je izglasoval prve tri na kandidatni listi SJK za volitve v kmetijsko zbornico 17. novembra letos. Gospod Janko Zwitter, Vi ste bili izvoljeni za prvega kandidata, dipl. inž. Štefan Domej za drugega kandidata in za novega frakcijskega vodjo. Sta zadovoljna z izidom volitev, s kompromisom?

Janko Zwitter: Zelo. V preteklosti sva pokazala, da sva na raznih področjih objektivno in uspešno delala za Skupnost južnokoroških kmetov in kmečko prebivalstvo, kar so sedaj potrdili delegati občnega zbora. Prepričan sem, da bo sodelovanje med nama tudi v prihodnosti uspešno.

Štefan Domej: Jaz se strinjam z izvolitvijo na drugo mesto in za frakcijskega vodjo SJK in bom tudi v prihodnje vložil vse svoje sile in energije v volilni boj, da bomo uspeli. Pri tem že danes pozivam vse kmetice in kmete na južnem Koroškem, predvsem seveda slovenske, da nam pomagajo uresničiti naš volilni cilj in program.

Volilni oz. delovni program SJK bo šele izdelan, vendar so že znane glavne smernice in točke. Na katerih področjih se bo SJK posebej angažirala?

Janko Zwitter: Na današnjem občnem zboru smo se zmenili, da bo prvih deset kandidatov v sodelovanju z našimi strokovnjaki izdelalo program, ki bo moral zajeti vse težnje naših kmetov in kmetice od Podjune preko Roža do Zilje. Program bo poleg aktualnih problemov, s katerimi se soočajo kmeti po vsej Koroški in v Avstriji, vseboval tudi stališča do specifičnih regijskih problemov, pri čemer štejem Rož, Ziljo in Podjuno kot regije z lastnimi značilnostmi. Razumljivo je, da mora program posebej upoštevati položaj slovenskega kmeta na južnem Koroškem, nagovoril pa naj bi tudi nemško govorečega kmeta oz. kmetico. Pri tem bi dodal, da smo mladi kmetje, ki želimo skupaj z našimi sosedi ustvarjati uspešno prihodnost.

Program se mora seveda ravnati po pristojnostih kmetijske zbornice, ki pa so razmeroma omejene. Kako Vi gledate na to?

Štefan Domej: Program SJK mora seveda vsebovati ne le izboljšanje položaja kmetov in kmetice na južnem Koroškem, marveč tudi izboljšanje pozicije kmetijske zbornice. Prepričan sem, da mora kmetijska zbornica v bodoče biti v stanju, da ustvarja pogoje za preživetje kmetov na dvojezičnem področju ter da nudi tudi koncepte za posamezne regije na južnem Koroškem. Zato od kmetijske zbornice zahtevamo, da izdela gospodarski program za kmete, ki pa bo upošteval tudi različne oblike kmetovanja, od čistega kmeta preko polkmeta do kmeta z dodatno zaposlitvijo. Za nas slovenske kmete pa je poleg tega še posebnega pomembna, da pri vsem tem ohranimo našo identiteto kot slovenski oz. dvojezični kmetje na naših kmetijah od Podjune do Zilje.

Kakšne je stališče SJK do avstrijske želje, da pristopi k Evropski skupnosti?

Štefan Domej: SJK je že v začetku razprave o možni vključitvi Avstrije v Evropsko skupnost zavzela kritično, s strani kmetijstva celo negativno stališče. Poudarili

Zbornični svetnik in bodoči frakcijski vodja dipl. inž. Štefan Domej

Zbornični svetnik in glavni kandidat SJK Janko Zwitter

smo – in to velja tudi danes – da smo za vstop le v primeru, če avstrijski parlament prej zagotovi vse potrebne pogoje za preživetje kmetov v avstrijski družbi. Teh zagotovil trenutno še ni, zato še naprej velja naše odklonilno stališče do takega pristopa.

Ne moremo pa mino tega, da je to vprašanje seveda tudi izziv za nas slovenske kmete. Razprava se mora nadaljevati, saj vstop Avstrije v ES ni izključen. Verjetno pa bo odločen na referendumu in tudi tedaj moramo kot kmetje biti pripravljeni na možnost, da se bo večina izrekla za vključitev.

Predsednik socialdemokratskih kmetov Avstrije, Korošec Franz Prettner, se je pretekli teden izrekel za izvedbo takega referendumu, enako mnenje je zastopal tudi deželni glavar Zernatto. Kaj k tej temi meni SJK?

Štefan Domej: Mi smo za demokratičen način odločanja in podpiramo zahtevo, naj ima vsak avstrijski državljan pravico, da se izreče za ali proti vključitvi Avstrije v ES. Pogoj za izvedbo referendumu pa je široko in vsebinsko poglobljeno informiranje prebivalstva o pozitivnih in negativnih posledicah morebitnega pristopa.

Cilj Skupnosti južnokoroških kmetov na volitvah 17. novembra je doseči tretji mandat. Je ta cilj realističen, je dosegljiv?

Janko Zwitter: Na zadnjih volitvah je SJK volilo 2000 kmetice in kmetov, kar nam je prineslo drugi mandat v koroški kmetijski zbornici. Najino delo v zadnjih šestih letih je bilo uspešno. Na tej osnovi in če se bomo z enakim elanom in vnetostjo, kot pri preteklih volitvah, potrudili nagovoriti kmete in kmetice po vsem južnem Koroškem in jih pridobiti ter jih prepričati o pravilnosti naših ciljev, nam bo to uspelo. Vsekakor sem optimističen.

Hvala za razgovor.

Ivan Lukan

Občni zbor SJK ob pregledu dela in volitev

Predstavnik Skupnosti južnokoroških kmetov v koroški kmetijski zbornici, zbornična svetnika Janko Zwitter in dipl. inž. Štefan Domej, sta v preteklih šestih letih uspešno zastopala interese slovenskih kmetov oz. kmetijstva na južnem Koroškem. To je ocena iz poročil, ki sta jih podala na nedeljskem občnem zboru SJK v Tinjah, ki ga je z veliko objektivnostjo vodil ekonomski svetnik Fric Kumer.

Tako Janko Zwitter kot tudi Štefan Domej sta občnem zboru, na katerem se je zbralo lepo število delegatov iz vseh krajev južne Koroške ter številni častni gosti – med njimi namestnica slovenskega ministra za kmetijstvo, dipl. agronomka Marija Markeš, tajnik ZSO dr. Marjan Sturm, predsednik EL Andrej Wakounig –, podala objektivno in kritično poročilo o njunem delu in pri tem poleg poudarjenih uspehov opozorila tudi na pomanjkljivosti.

Najprej k uspehom. Kljub omejenim možnostim, ki jih ima majhna frakcija kot je SJK, jima je v več pomembnih vprašanih uspelo presmeriti mnenje ostalih odbornikov v kmetijski zbornici, zavzela sta se za izboljšanje položaja kmetov v manj razvitih krajih južne Koroške, predvsem na področju kmetijske proizvodnje.

Nadaljnja pozitivna točka v obeh poročilih je bilo uspešno delovanje Kmečke izobraževalne skupnosti

pod vodstvom dipl. inž. Hanzija Mikla ter uveljavljanje dvojezičnosti v kmetijskih šolah s prostim predmetom slovenščina, čeprav je začetno število z 12 prijavi za tečaj še previsoko.

Neizpolnjena je in zato tudi še naprej velja zahteva SJK po dvojezičnih nameščencih na okrajnih kmetijskih uradih, prav tako bo SJK nadalje zahtevala objavo slovenskih člankov v zborničnem listu „Kärntner Bauer“.

Samokritično pa sta tudi ocenila, da delo za javnost še ne poteka zadovljivo ter da bo za to potrebna večja angažiranost. Pri tem naj bi pomagali tudi slovenski tedniki.

Delegati, ki so poročili obeh zborničnih svetnikov brez velike razprave sprejeli, so ob koncu občnega zbora sklenili, da se Skupnost južnokoroških kmetov zaenkrat ne preimenuje, kot je bilo to predlagano na dnevnem redu.

Razprava o izvolitvi oz. potrditvi kandidatne liste za volitve v kmetijsko zbornico je sicer terjala nekaj več časa, izkazalo pa se je, da je prevladal razum nad osebnimi interesi. Po geslu „Never change a winning team (Nikoli ne menjaj zmagovalni team)“ je bil z veliko večino potrjen predlog, ki ga je SJK sprejela že na svoji klavzuri, namreč, da je glavni kandidat Janko Zwitter, dipl. inž. Štefan Domej pa kot drugi na kandidatni listi prevzame tudi funkcijo frakcijskega vodje v koroški kmetijski zbornici v prihodnji šestletni mandatni dobi.

Volitve v kmetijsko zbornico: bodo zakon vendarle popravili?

Vse kaže, da sta se tako ljudska kot tudi svobodnajska stranka zbal napovedi socialistov, da bodo v primeru, če zakon o volitvah v kmetijsko zbornico na Koroškem ne bo popravljen, osporavali ustavnost teh volitev novembra letos.

Predsednik socialdemokratskih kmetov na Koroškem, deželni poslanec Franz Prettner, je na tiskovni konferenci v Celovcu namreč napovedal, da bo pododbor za pravna in ustavna vprašanja pri koroškem deželnem zboru 19. avgusta še enkrat obravnaval ta zakon ter da pričakuje, da bosta bivša koalicijska partnerja vendarle

pristala na zahteve socialistov. Najkasneje do konca avgusta lestos pa se bo moral sestati tudi deželni zbor, če hoče volilni zakon pravočasno sprejeti, je dejal Prettner.

Kot smo že poročali, socialdemokratski kmetje zahtevajo, da morajo pri teh volitvah imeti volilno pravico tako kmetje kot kmetice ter osebe, ki bodo prevzele kmetije. Razčistiti pa je treba tudi vprašani volilne pravice kmetov, ki so kmetijo že predali mlajšim, ter lovcev.

Za primer, da zakon ne bo spremenjen, je Prettner napovedal pritožbo na ustavno sodišče.

-kan

Dvojezičnost na prehodih Ljubelj in Jezersko!

Na opozorilo in zahtevo zastopnice manjšin v ZAL mag. Terezije Stoisičeve bodo uradne razglasne table na mejnih prehodih Ljubelj in Jezersko – čeprav z večdesetletno zamudo – vendarle postale dvojezične! Notranji minister dr. Franz Löschnak je predsedniku avstrijskega parlamenta dr. Heinzu Fischerju te dni sporočil, da je „z obžalovanjem sprejel na znanje“, da zakon o dvojezičnih topografskih napisih na omenjenih mejnih prehodih ni izpolnjen. Zato je ukazal, da se uradne razglasne deske takoj dopolnijo s slovenskimi napisi.

Le kateri minister bo posredoval, da bodo postavljene tudi druge, kjer jih predvideva zakon?

ZSO in NSKS kritično...

(Nadaljevanje s 1. strani)

di, ki so pripravljeni posredovati podedovan jezik in kulturo mlajši generaciji.

ZSO in NSKS zaradi tega v svojem stališču tudi izražata začudenje, da v prav tej situaciji uradni forumi države in dežele pogojujejo pravico do uporabe pravnih zaščitnih določil s procentualnim številčnim razmerjem narodnostnih skupnosti. S tem v zvezi obe osrednji organizaciji poudarjata, da uradna ljudska štetja od začetka nacionalnih konfliktov ne prikazujejo resnične podobe o etnični in jezikovni situaciji na naseljenem območju manjšine, ni pa sporno, da je število pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti absolutno in relativno nazadovalo.

ZSO in NSKS s tem v zvezi poudarjata, da na Koroškem ni mogoče govoriti o naravni asimilaciji, republiko Avstrijo pa kritizirata, da ne more biti razbremenjena odgovornosti za razvoj v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Osrednji politični organizaciji tudi menita, da Avs-

trija po podpisu Avstrijske državne pogodbe leta 1955 ni ustvarila pogojev, ki bi manjšinam omogočali nemoten razvoj. Obema največjima strankama na Koroškem očitata, da se nista odločno oprli nemškonalnemu in manjšini sovražnemu taboru, kar dokazuje odprava obveznega dvojezičnega pouka leta 1958, podiranje dvojezičnih krajevnih napisov leta 1972, sprejetje zakona o narodnostnih skupinah leta 1976, in kot zadnji višek sprejetje ločevalnega šolskega zakona v letu 1988.

ZSO in NSKS v svojem stališču nadalje kritizirata, da sistem avstrijskega prava za narodnostne skupnosti v praksi sloni na priznavalnem pricipu, kar pa med pripadniki narodnostne skupnosti povzroča stalni priznavalni pritisk. Nadalje je izražena želja, naj javne ustanove končno ustvarijo take pogoje, ki bodo slovenščini na Koroškem zagotavljali ustrezní razvoj. Slovenski organizaciji v stališču k poročilu zvezne vlade tudi ugotavljata, da je slovenska narodnostna skupnost na številnih družbenih področjih, ki pa so bistvenega pomena za ohranitev in razvoj etnične identitete, še

vedno prepuščena sama sebi ter da so perspektive za koroške Slovence tudi iz vidika gospodarske šibkosti njenih institucij neugodne in malo obetajoče.

„Po naši oceni smo trenutno še daleč od tega, da bi lahko razvijali klimo, ki bi zagotovila in razvijala družbeno sožitje ljudi različnih jezikov in kultur na osnovi enakopravnosti in enakih možnosti“, je rečeno v stališču ZSO in NSKS.

Zahvala

Pripravljalni odbor XII. spominskega pohoda „Po poteh Domnove čete“ na Komelj se iskreno zahvaljuje vsem soorganizatorjem pohoda, podjetjem ustanovam in organizacijam, ki so ga finančno podprla, moškemu pevskemu zboru „Foltej Hartman“, harmonikašem ter vsem pohodnikom od blizu in daleč, ki so s svojo udeležbo prispevali, da je tudi letošnja spominska prireditev za padle partizane in žrtve fašističnega terorja vsestransko uspela.

Zvezna vlada pozitivno o rubriki SV v nemščini

Avstrijska zvezna vlada v svojem najnovejšem poročilu o položaju narodnostnih skupnosti v Avstriji obravnava tudi situacijo medijev na narodnostno mešanih ozemljih. V poročilu je zapisano, da nemško govoreči printmediji v Avstriji le občasno poročajo o položaju narodnostnih skupnosti ter da so bili poskusi vključevanja prispevkov v jezikih narodnostnih skupnostih neuspešni. Obratno pa je mogoče zabeležiti posamezna, toda kontinuirana prizadevanja za informiranje nemško govorečih bralcev v medijih avstrijskih narodnostnih skupnostih. Zvezna vlada s tem v zvezi posebno izpostavlja redno rubriko Slovenskega vestnika za nemško govoreče bralce.

Positivna ocena za prizadevanja našega uredništva,

namreč preseči in premagovati jezikovne meje ter nemško govorečim sodeželanom, sosedom razlagati in predstavljati težnje slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, nas veseli, potrebno pa bi bilo, da bi se v določenih in kompetentnih organih tudi razmišljalo o bolj učinkoviti podpori medijem narodnostnih skupnostih.

Ugotovitev zvezne vlade v poročilu, da avstrijske narodnostne skupnosti nimajo dnevnika, je dokaz za skrajno omejene finančne možnosti vseh v Avstriji živečih etničnih manjšin. Zato politični predstavniki in uredniki manjšinskih medijev v Avstriji v bodoče pričakujejo večjo naklonjenost zvezne ter tudi deželne vlade za težnje in probleme medijev narodnostnih skupnosti v Avstriji.

-kan

Hrvati niso za manjšinski mandat!

Hrvaško kulturno društvo, Društvo hrvaških časnikarjev, Hrvaško-gradiščansko društvo na Dunaju, Hrvaški akademski klub, Kulturni in dokumentacijski center v Nebersdorfu, Komite za pravice gradiščanskih Hrvatov ter Ljudska visoka šola gradiščanskih Hrvatov so prezdiju avstrijskega parlamenta poslali pismo, v katerem se odločno izrekajo proti peticiji za direkten manjšinski mandat, ki jo je vložil avstrijski center za narodnostne skupnosti na Dunaju.

Razprava o peticiji je privedla do političnega spora

med zastopnico manjšin pri ZAL Terezijo Stoisičevno ter zastopnikom manjšin v Avstrijski ljudski stranki Paulom Kissom, ki je dejal, da je njegova stranka peticijo vložila v imenu vseh narodnostnih skupnosti. Pikantno ob robu: Hrvaško kulturno društvo, ki je Kissovi stranki zelo blizu, je med tistimi organizacijami, ki odklanjajo direkten manjšinski mandat, saj bi – tako menijo nasprotniki peticije – avstrijske večinske stranke razrešil odgovornosti za razvoj narodnostnih skupnosti v Avstriji.

„To late and to little“ („prepozno in premalo“) je svojčas označil ameriški predsednik Wilson zadnji poskus avstro-ogrške monarhije, da bi slovanskim narodom dodelila več pravic v svojem okviru in tako še rešila svoj obstoj.

Podobno velja za že davno potrebno izjavo zveznega kanclerja Vranitzkega, ki jo je podal pred avstrijskom parlamentom v zvezi s sokrivdo Avstrije in Avstrijcev ob zločinih tretjega rajha (besedilo izjave glej na posebnem mestu).

Da je taka izjava prišla precej prepozno, ni Vranitzkijeva krivda; da je izpadla površno – vpletena v analizo avstrijske zunanje politike – so mu očitali številni kome-

KOMENTAR

dr. Francija Zwitter

ŽE DAVNO POTREBNA IZJAVA

tatorji mednarodnega tiska, od Neue Züricher Zeitung preko Süddeutsche Zeitung do angleških in ameriških časnikov.

Vranitzkijeve besede glede sokrivde Avstrijcev ob zločinih

nih tretjega rajha je treba videti v luči prizadevanj Avstrije za vstop v ES, v luči neverjetnih izjav prejšnjega koroškega deželne glavarja, v luči Waldheimovega predsedništva v Avstriji.

Neoporečen kakor njegova antifašistična miselnost je tudi Vranitzkijev politični pragmatizem; če se je torej le opogumil za tako izjavo, je

to razumljivo samo zato, ker se točno zaveda, da Avstrija slej ko prej trpi v mednarodni javnosti pod pečatom neprebavljene rjave zgodovine. In tako je našel izhod, da v neki vsakdanji parlamentarni diskusiji vplete

odstavek o sokrivdi Avstrije, ki ga lahko avstrijski ambasadorji ob vseh priložnostih po svetu citirajo kot izjavo avstrijskega parlamenta in ki jo po drugi strani v Avstriji sami skoraj nihče docela ne zaznava.

Z izjemo tistih, katerim je bilo še to preveč: da se kolumnist časopisa s kratico „KZ“ ob tem razburja, je bilo pričakovati; da se glavni urednik osrednjega glasila Avstrijske ljudske stranke ob tej izjavi zažene v osebne žaljivke, je že bolj pretresljivo in je hkrati prva izkušnja za novega ljudskostrankinega predsednika Buseka. Vranitzkijeva izjava v pragmatično-političnem življenju, kateremu se je zapisal, ne zagotavlja, da je volk sit in koza cela.

GLOSA

Izločanje

„Mlada socialna demokracija“ na Koroškem in Delovna skupnost „Avstrijske narodnosti v SPÖ“ sta pretekli ponedeljek priredili podijsko diskusijo z naslovom „Jugoslavija – quo vadis? Na podij so bili povabljeni novinarji/ke vseh koroških in dveh dunajskih dnevnikov in glavni urednik „Kärntner Kirchenzeitung“, vabila pa ni prejel niti en zastopnik slovenskih medijev na Koroškem.

Hote ali nehote: organizatorji diskusijskega večera v Evropski hiši v Celovcu, med njimi žal celo Slovenci, so spet enkrat klonili nemški medijski premoči. „Pozabili“ so na obstoj slovenskih medijev v deželi, „pozabili“, da se je koroško prebivalstvo o dogodkih v Sloveniji in Jugoslaviji informiralo tudi v slovenskem jeziku.

Novinarji, ki delamo pri slovenskih medijih na Koroškem, smo ob takem načinu pozabljanja – ali bolje rečeno izločanja – razočarani in prizadeti.

Kljub temu: prepričani smo, da ta – za Koroško žal značilen – pojav ne kaže na to, da sta mladi socialdemokratski tabor in novoustanovljena Delovna skupnost slovenskih socialdemokratov podlegla ozki koroški stvarnosti.

Prepričani pa smo tudi, da je treba opozoriti oz. odgovoriti na vsak pojav, ki kaže v to smer!

Kranj vabi na 41. mednarodni Gorenjski sejem

PPC Gorenjski sejem in Gospodarska zbornica Slovenije, območna zbornica Kranj, vabita na 41. mednarodni Gorenjski sejem od 9. do 18. avgusta 1991 v Kranju. Otvoritev sejma bo 9. avgusta ob 10 uri.

Rosa Jochmann – 90 let

Predsednica socialističnih borcev za svobodo v Avstriji je praznovala visok življenjski jubilej: 90-letnico! Njeno ime je bilo že v prvi avstrijski republiki tesno povezano z razvojem avstrijske socialne demokracije ter delavskega gibanja, saj je bila že leta 1933 izvoljena v najožji vrh avstrijske socialdemokratske delavske stranke.

Kot prepričana antifašistka je bila v letih od 1940 do konca vojne internirana v koncentracijskem taborišču Ravensbrück, po vojni pa se je v stranki zavzemala za izboljšanje položaja žensk na vseh področjih.

Jubilantki ob visokem jubileju čestita tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

KULTURNE
NOVICEIzšla številka
1/1991 revije
Die Brücke

Zaradi bolezni glavnega urednika prof. Ernsta Gayerja je šele te dni izšla letošnja prva številka koroške kulturne revije „Die Brücke“ (Most). Dobra zadeva potrebuje svoj čas, pravi stari pregovor, ki pa ga potrjuje bogata in zanimiva vsebina prav te številke. Poleg opisa dveh velikih jubilejnih razstav na Koroškem (900-letnica samostana v Šentpavlu ter 800-letnica mesta Spittal ob Dravi) je v novi številki kulturne revije vrsta zanimivih prispevkov.

Herbert Huber in arhitekt dipl. inž. Karl Hackej obravnavata vprašanje urbanističnega planiranja in načrtovanja prometa v centralnem prostoru Koroške, glavni urednik KTZ dr. Hellwig Valentin pa je ob 70-letnici smrti Georga Schönererja, „zveličarja vsenemske ideje v Avstriji“, kritično ocenil njegovo osebnost, ki je skozi desetletja veljala za „velikega starega moža avstrijskega nemškega nacionalizma“. Schönerer je s svojim radiklanim antisemitizmom v precejšnji meri tudi pripravil pot za kasnejši usodni razvoj v Avstriji, Evropi in v svetu.

Številka posveča veliko pozornost tudi problematiki gradbeništva iz javnih sredstev: mednarodno priznana arhitekta Michael Szyszko-witz in Karla Kowalski na več primerih pregledno ocenjujeta, kaj je v tem gradbeništvu sploh javnega.

Posebno poglavje je tokrat namenjeno „Nagradi dela 1991“, pobudi koroške Delavske zbornice, ki je za letošnjo temo izbrala pomen literature pri humanizaciji dela oz. delovnega mesta.

Najnovejšo številko „Mostu“ dopolnjujejo prispevki Wolfganga Kocha o mišljenju Arnulfa Rainerja o Koroški v 50-tih letih ter o aktualnem kulturnem sporu v deželi, mag. Larissa Krainer razmišlja o mladem festivalu „Novi glasbeni forum Vetrinj“, ki se je uveljavil, Winfried Gindl pa v prispevku „Koroško knjižno zrcalo“ ocenjuje nove publikacije.

-kan

Kongres „Narodne skupnosti v Evropi“ v Železni Kapli

Koroška letos že drugič prireja kongres „Narodne skupnosti v Evropi – Svoboda v mnogovrstnosti“. Prireditev z mednarodno udeležbo bo potekala 23. in 24. oktobra v Železni Kapli, ena njenih osrednjih tem pa bo ponovna predstavitev in razprava o modelu avtonomnega zastopstva slovenske narodnostne skupnosti na javnopravni osnovi, ki ga je izdelal univ. prof. dr. Peter Pernthaler. Tako imenovani Pernthalerjev model je bil slovenski in koroški javnosti prvič predstavljen v okviru Koroških kulturnih dnevov decembra lani in je bil že tedaj deležen številnih kritičnih pripomb in tudi odločnih odklonilnih stališč.

Poleg o Perntalerjevem modelu bo na kongresu tekla

razprava tudi o vprašanjih sodelovanja narodnih skupnosti v zakonodaji in upravi ter o modelih vključevanja članov narodnih skupnosti v politične stranke večinskega naroda. Primerjavi o reševanju konkretnih manjšinskih problemov v drugih demokratičnih deželah pa bodo služili prispevki predstavnikov nemške narodnostne skupnosti na Danskem in danske narodnostne skupnosti v Nemčiji. Od strani slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem bodo na kongresu kot referenti sodelovali tajnik ZSO dr. Marjan Sturm, podpredsednik in tajnik NSKS, dr. Pavel Apovnik in mag. Marjan Pipp, ter predstavnik Delovne skupnosti „Avstrijske narodnosti v SPÖ“ Tomaž Ogris.

Vaščani pojo –
'Nič proti žanstvam'

Agilni 'Vaščani pojo' iz Zgornje vesce nas vedno znova presenečejo z originalnimi idejami in izborom pesmi za svoj poletni koncert pri Košarju na Gori blizu Bilčovsa.

Pred dvema letoma so nam prepevali podoknice, lani so nam nazdravili z 'Na zdravje Vam', letos pa se bodo z vso simpatijo znesli nad ženskami.

To je pa res lepo od 'Vaščanov', da nimajo 'Nič proti žanstvam'. Ni pa jim čisto verjeti. Kdor jih pozna, ve, da znajo biti nadvse hudomušni. Zborovodja prof. Joško Kovačič nam ni mogel/hotel razkriti za kakšne pesmi gre, vendarle nam je šegavo namignil, da so vsebine teh pesmi nadvse izdatne, 'raznolike in 'iz življenja vzete'. Ker pa 'Vaščani' pojejo le stare pesmi, se ta tematika današnjih žensk ne tiče... ali pa le?

Kakorkoli že; v soboto, 3. avgusta 1991, ob 20.30, uri nam bodo 'Vaščani pojo' pri Košarju na Gori predstavili

svoj novi program 'Nič proti žanstvam'.

Da pa hudomušne puščice ne bodo letele le v eno smer, so povabili folklorno skupino SPD 'Trta' iz Žitare vasi, da zapleše 'Babjo hojset'.

Pa še rožanski duo Tonč in Lojz bosta vmes vpletala svoje viže.

Po koncertu pa bo – po stari navadi – še dovolj časa in priložnosti, da se ob jedači in pijači prav po domače pokramlja in se spet 'zglaha' – če bo kaj zamere.

Caritas prosi
za pomoč v
boju proti
lakoti v Afriki

Katastrofa lakote, ki grozi afriškemu kontinentu, utegne biti še hujša, kakor je bila tista v letih 1984/85. Glavni vzrok za to so izostajanje dežja in porušenje ekološkega sistema zaradi erozije tal oziroma napredovanja puščave. Svetovna organizacija za prehrano pri OZN FAO opozarja, da je v vsem saheljskem pasu brez takojšnje pomoči okoli 20 milijonov ljudi izpostavljeni smrti zaradi lakote. Posebno prizadete države so Etiopija, Sudan, Mali, Burkina Faso, Mavretanija, Senegal, Liberijska, Angola in Mozambik. Samo v Etiopiji (v Eritreji in Tigraju) po izjavah skupine za pomoč grozi smrt zaradi lakote okoli 2,5 milijona ljudi.

Koroška Caritas je svojo avgustovsko nabirko v celoti namenila pomoči Afriki in prosi za prispevke na konto 5587 pri Kärntner Sparkasse.

Posojilnica-Bank Šentjakob v svoji novi podobi.

Zadruga Kotmara vas - Posojilnica Šentjakob

V novi „obleki“ še
več uslug strankam

Da se slovensko posojilništvo in združništvo prizadeva za svoje stranke, sta v zadnjih dneh še posebej dokazali posojilnica v Šentjakobu in zadruga v Kotmari vasi. Obe ustanovi sta namreč investirali precej denarja v prenovo svojih poslopij, s tem pa povečali tudi udobnost in ponudbo. V prid domačim in tujim strankam, ki se bodo posluževale njihove ponudbe.

Posojilnica-Bank v Šentjakobu ni le najstarejša slovenska posojilnica, temveč sploh najstarejša v Avstriji. V 109. letu svojega obstoja pa je sedaj spremenila tudi svojo zunanjo podobo, s katero zdaj daje ton celotnemu glavnemu trgu. Pa tudi poslovno je šentjakobska posojilnica dobro delovala, saj znaša njena bilančna vsota trenutno 90 milijonov šilingov, pričakovati pa je, da bo s svojimi poslovalnicami v Bačah in Podravljah ta rezultat še izboljšala.

Kot prispevek k temu, da bi vzbudila še več zanimanja med prebivalci, lahko uvrstimo tudi pobudo vodstva šentjakobske posojilnice: povabila je namreč domače umetnike, da njene prostore oplešajo s svojimi deli. In res so se vabilu odzvali Gustav Januš, Valentin Oman, Hugo Wulz in Jakob Wüster, znani umetniki torej, ki bodo zgotovo tudi med obiskovalci posojilnice povečali zanimanje. Dodatno pa si stranke lahko ogledajo tudi „glavno knjigo Šentjakobske Posojilnice v Rožu“, ki prča o zgodovini te najstarejše posojilnice v Avstriji.

Leta 1984 so v Kotmari vasi zgradili stavbo Zadruga-mar-

ket, letos pa so jo pregradili, da bi kupcem lahko ponudili še več izbire. Dodatno so se povezali s tvrdko ADEG, tako da zdaj nudijo tudi njen kompletni program, ki sega od živil, preko orodja tja do gradbenega materiala. Toda tudi za kmete ima kotmirska zadruga široko ponudbo, tako da zadovoljuje tudi potrebe svojih prvotnih strank.

Sploh ima združništvo v Kotmari vasi že dolgo tradicijo, saj so posojilnico ustanovili že leta 1907, prvo blagovno zadrugo pa leta 1946. Danes posojilnica deluje kot filijala Posojilnice-Bank Bilčovs-Hodiše-Škofiče, medtem ko ima Zadruga-market sedež v Kotmari vasi, v Bilčovsu in Šentjanžu pa svoji poslovalnici. Poslovodja kotmirske zadruga Franc Türk skupaj s svojimi sodelavci upa, da se bo ugled zadruga še povečal in obljublja, da se bodo prizadevali za čim širšo ponudbo ter „poslovanje v domačem vzdušju“. Tako prijetna pa je bila tudi otvortvena slovesnost, na kateri so spregovorili poslujoči predsednik zadruga inž. Hanzl Einspieler, kotmirski župan Hugo Götzhaber ter odbornik EL Jože Wakounig.

Zadruga-market Kotmara vas sodeluje z ADEG. Morda se bodo skupno le še „naučili“ dosledne dvojezičnosti...

Koncerti ob svečah

„Koncerti ob svečah“ je naslov štirih koncertnih večerov, ki jih prireja Festival Radovljica na Graščini v spomin padlim pripadnikom slovenskih enot in brutalno pobitim civilistom v osvobodilni vojni junija in julija letošnjega tega. Prvi večer je oblikoval dr. Hermann Buchner, ki je na raznih glasbilih predstavil zgodnjo evropsko glasbo od 12. do 16. stoletja. „Koncerti ob svečah“ za

katero so pokroviteljstvo prevzeli Milan Kučan, France Bučar, Lojze Peterle in Vladimir Černe, se bodo nadaljevali že danes zvečer, ko bo nastopil izraelski komorni ansambel Modus vivendi. V nadaljnjem sporedu sta še izraelski čembalist Shalev Adel (v petek) ter madžarski ansambel za staro glasbo Kecskes ensemble (v nedeljo). Vsi koncerti se pričnejo ob 20.30 uri.

Datum	Kraj	PRIREDTVJE	Prireditelj
Sreda, 31. 7. 20.30	na Graščini v Radovljici	KONCERT OB SVEČAH Nastopa: izraelski komorni ansambel Modus vivendi	Festival Ra- dovljica
Četrtek, 1. 8. 20.30	Breznikov kamp ob Zablatniškem jezeru	KUTURNI VEČER Nastopajo: MePZ SPD Danica, ansambel Korenika	SPD Danica
Petek, 2. 8. 20.30	na Graščini v Radovljici	KONCERT OB SVEČAH Nastop: Shalev Adel (čembalo)	Festival Radovljica
Sobota, 3. 8. 20.30	pri Košarju na Gori	NIČ PRUETI ŽANSTVAM Nastopajo: folklorna skupina SPD Trta Tonč in Lojz, Vaščani pojo	Vaščan pojo
Sobota, 3. 8. 20.00	v samostanu v Dobri vasi	KONCERT Nastopa: New Swing Quartet	Gala
Nedelja, 4. 8.	na Obirju	POHOD NA OBIR V spomin Valentinu Polanšku in Hermanu Veliku - zbirališče ob 11. uri na vrhu Obirja, nazaj grede piknik pri „Marofu“	SPD „Valentin Polanšek“ Obirsko
Nedelja, 4. 8. 20.30	na Graščini v Radovljici	KONCERT OB SVEČAH Nastopa: madžarski ansambel za staro glasbo KECSKES ENSEMBEL	Festival Radovljica
Ponedeljek 5. 8. 20.30	gostilna Wrolich v Ločah	KONCERT TAMBURAŠKEGA ANSAMBLA SPD „Jepa-Baško jezero“	SPD Jepa-Baško jezero
Torek, 6. 8. 21.00	Gledališče v Landhauskellerju v Celovcu	MATERINSKA LJUBEZEN Nastopa: Maria Konrad in Zdravko Haderlap Ponovitev: v sredo, 7. avgusta.	Plesni theater IKARUS
Sobota, 10. 8. 20.00	pri Cingelcu na Trati	Premiera igre SLEHERNIK (Jedermann) s.v. Hofmannntala Ponovitev v nedeljo, 11. 8. ob 20. uri	SPD Borovlje
Nedelja, 11. 8. 13.30	pri Župancu na Obirskem	POLETNI KONCERT Nastopajo: fantovski kvartet iz Šmarjete, Alpentrio Zeltweg	Alpski klub Obir
Nedelja, 11. 8. zjutraj		IZLET NA JEPO V spomin na Jozija Miklavčiča - ob 10. uri srečanje na vrhu, - 14. uri gorska maša na Bleščeči, nastop skupine „Vaščani pojo“	SPD Celovec, KD „Peter Markovič“ Rožek
Petek, 16. 8. 14.00	v domu v Tinjah	REZBARSTVO · ZAREZOVANJE Vodi: Dietmar Wrießnig Do: 18. 8.	Sodalitas
Nedelja, 25. 8. 15.00	v domu v Tinjah	SLIKANJE IKON Vodi: Anica Vrečar Do: 31. avgusta.	Sodalitas
Nedelja, 1. 9.	od doma v Tinjah	OGLED PASIJONAA V ŠMARTNEM NA GRADIŠČANSKEM	Sodalitas

RAZSTAVE

CELOVEC

- Pri Joklnu - Zorka Weiss - Loiskandl, mešane tehnike (do 16. 8.)
- Mohorjeva knjigarna - Miha Maleš, grafike
- Galerija v stolpu - Irena Polanec, slike
- Galerija v Mestni hiši - Joseph Beuys, zasebna kolekcija

ROŽEK

- Galerija Rožek - Giselbert Hoke, dela (odprtje: 6. 7., 19.30; do 4. 8.)

TINJE

- Galerija Tinje - Margarete Mischkulnig, mešane tehnike (do 3. 9.)

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA v Celovcu
skupaj z OSNOVNO ŠOLO VUZENICA razpisuje

21. koroško likovno kolonijo mladih - letos na Radišah

Kolonija bo v času od 21. do 25. avgusta 1991 v Kulturnem domu na Radišah.

Sodelovali bodo otroci iz Vuzenice, Trsta, Porabja in Koroške.

Stroške udeležbe krijeta organizatorja. Udeleženci naj bi bili stari med 9 in 15 let (sprejeli pa bomo tudi mlajše, če imajo veselje do likovnega ustvarjanja). Udeležence bomo porazdelili po družinah na Radišah. Za udeležence iz Koroške prenočišče na Radišah ne moremo preskrbeti. Tisti, ki so doma v bližnji okolici, naj bi se na Radiše vozili, za tiste iz oddaljenih krajev pa bomo preskrbeli prenočišča v bližnji okolici Radiš. V primeru, da bi glede tega nastali problemi, bomo poskrbeli za prevoz na Radiše in domov.

Prijave sprejema Slovenska prosvetna zveza. Prosimo za čimprejnejše prijave, po telefonu 0463/514300-20 ali pismeno na Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec.

Delavska zbornica razširila servis

CELOVEC. Delavska zbornica v Celovcu je povečala svojo servisno in posvetovalno ponudbo. Na področjih delovnega in socialnega prava ter varstva potrošnikov (Konsumentenschutz) bo strokovnjak odslej na voljo vsak četrtek tudi zvečer od 16.30 do 19.30. Posvetovanje je brezplačno, če imate na teh področjih kakšen problem, pa se lahko pozanimате oziroma s strokovnjakom posvetujete tudi po telefonu (0463/5870).

V tej zvezi delavska zbornica še opozarja, da bosta knjižnici v Beljaku in Celovcu odslej odprti tudi ob petkih popoldne (v Beljaku od 12. do 16. ure, v Celovcu od 11. do 16. ure). Knjige si lahko izposodite brezplačno.

FESTIVAL RADOVLJICA 1991

sreda, 31. 7. 1991: Modus Vivendi - izraelski komorni ansambel, židovska glasba skozi stoletja;

petek, 2. 8. 1991: Shalev Adel (Izrael): čembalo, dela Johanna Sebastiana Bacha;

nedelja, 4. 8. 1991: Kecskés Ensemble - madžarski ansambel za staro glasbo, János Kájjoni: Cationale Catholicum (1976).

Čatni svet: Milan Kučan, dr. France Bučar, Lojze Peterle, ing. Vladimir Černe.

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Mikschallee 4, telefon
(0 463) 32385 - 9020
Celovec

Knjižnica je odprta: ob ponedeljkih in torkih od 10. do 18. ure, ob sredo, četrtek in petkih od 8. do 16. ure.

Knjižna zbirka „S prvo malo enciklopedijo do učenosti“

1) Na kolesih in krilih. - Murska Sobota : Pomurska založba, 1990. - 87 str. : barvne ilustr.

2) Narava. - Murska Sobota : Pomurska založba, 1990. - 87 str. : barvne ilustr.

3) Nebo in zemlja. - Murska Sobota : Pomurska založba, 1990. - 87 str. : barvne ilustr.

4) Neutrudne živali. - Murska Sobota : Pomurska založba, 1990. - 87 str. : barvne ilustr.

5) Od jutra do jutra. - Murska Sobota : Pomurska založba, 1990. - 87 str. : barvne ilustr.

6) Življenje v vodi. - Murska Sobota : Pomurska založba, 1990. - 87 str. : barvne ilustr.

Obvestilo: Slovenska študijska knjižnica bo meseca avgusta zaprta!

LOTTO

12 14 29 35 44 45 (20)
Joker: 076923 b. j.

Govorilne ure

Urad za pokojninsko zavarovanje delavcev sporoča, da bodo meseca julija govornilne ure v Pliberku 18. julija od 11.30 do 14. ure v pisarni delavske zbornice ter v Beljaku, 23. julija od 8. do 12. ure v pisarni delavske zbornice.

Teden mladih umetnikov

V Mladinskem centru na Rebrci je spet napovedan kratek čas. Od 29. julija do 3. avgusta se tam šolajo mladi umetniki in tudi tisti, ki jim gre zgolj za zabavo in srečanje z vrstniki. Na tednu mladih umetnikov rišejo, pojejo, plešejo, slikajo in brkljajo z znami učitelji, umetniki in pedagogi. Med njimi so Valentin Oman, Saša Kump, Gabriel Lipuš in Barbara Moeseneder. Za živ žav v Mladinskem centru pa bodo prav gotovo poskrbeli otroci sami, saj so počitnice. Reportažo o tednu mladih umetnikov boste v radiu slišali prihodnji ponedeljek.

TOTO

121 X2X 11X 211
Stava: 3:2, 0:1, 2:1, 0:0 b. j.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

Sreda, 31. 7. Glasbena sreda 18.10-19.00
Večerna 21.05-22.00 „Poletje v glasbi“
(mag. Andrej Feinig)

Četrtek, 1. 8. Rož - Podjuna - Zilja

Petek, 2. 8. Grafični bienale

Sobota, 3. 8. Od pesmi do pesmi - od srca do srca

Nedelja, 4. 8. 6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - duhovna misel: (mag. Mirko Isop)
18.10-18.30 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 5. 8. Teden mladih umetnikov na Rebrci - reportaža

Torek 6. 8. Partnerski magazin.

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Urednik: Andrej Kokot,

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglašni/Anzeigen: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Od Berlina do Budyšina

Pevski zbor „Rož“ v gosteh pri Lužiških Srbih

Objavljamo spominski zapis v nadaljevanju o potovanju in gostovanju Mešanega pevskega zbora „Rož“ v prejšnji Nemški demokratični, zdaj združeni Nemčiji. Pisec poleg nastopov slikovito opisuje vtise, se pogloblja v ozadja (zgodovinska, socialna) nemške družbe in predvsem v kulturnopolitično situacijo tamkaj živčih Lužiških Srbov. Prispevki so nam dobrodošli, da z njimi pogledamo preko informativnega zidu ožje Koroške, bralcem pa jih priporočamo za pozorno branje.

Uredništvo

4. del

Če se je hotel izučiti obrti, se je moral potujčiti, zatajiti je moral svoje poreklo. Srbi so torej bili ljudstvo brez vsakih pravic. Nemška miselnost in gospodovalnost se je zagrizeno širila in prezirala vse, kar ni nemško. Tako srbsko pleme Dalemincev, ki je bilo najbolj izpostavljeno ponemčevalnemu pritisku, ni vzdržalo in je zgorelo v nemškem ognju.

Naslednji udarec je bila tridesetletna vojna in njene posledice. Pokrajina je bila izropana, srbsko ljudstvo pobito ali pregnano. Na zapuščenem zemljo so naseljevali nemške kmete. Okrog srbske Lužice se je sklenil strnjen pas, poseljen z Nemci; srbska deželica se je spet zmanjšala.

Leta 1815 je bila Lužica razdeljena: Doljna Lužica je pripadla Prusiji, Gornja pa Saški. Število Lužiških Srbov se je zmanjšalo z 250.000 na 160.000.

Piše: Mila

Industrializacija Lužice je deželo še tesneje navezala na Nemčijo. Razvijajoči se kapital je bil samo v nemških rokah. Ker Lužiški Srbi niso imeli svojega kapitala, si tudi niso mogli ustvariti svoje buržoazije. Germanizacija se je nadaljevala v duhu junkerske Prusije, v šovinizmu in zaničevanju vsega, kar ni nemško. Politiki se je pridružila cerkev: v župnije s srbskim prebivalstvom so pošiljali nemške duhovnike. Tudi v šolah je bila uporaba srbskega jezika prepovedana;

kdor ni ubogal, je bil tepen, starši pa so morali plačati kazen.

V teh hudih razmerah so Lužiški Srbi začeli ustanovljati društva z namenom, da za vsako ceno ohranijo lužiškosrbstvo. Leta 1904 so v Budyšinu postavili Srbski dom (med drugo vojno so ga nacisti porušili), l. 1912 so ustanovili Domowino, ki je razen združitve srbskih društev imela še dve nalogi: skrb za kulturo in izobraževalno delo med ljudstvom.

Po prvi svetovni vojni je vodstvo Lužiških Srbov zahtevalo samostojno lužiškosrbsko državo, vendar na mirovni konferenci o tem sploh niso razpravljali. Edini rezultat lužiškosrbskih prizadevanj za svobodo je bil 113. člen tako imenovane „weimarske ustave“: „Tuje govoreči deli prebivalstva države ne smejo biti z zakonodajo ali upravo moteni v svojem svobodnem, ljudskem razvoju, posebno ne v rabi svojega materinega jezika pri pouku, kakor tudi na v notranji upravi in pravosodju“. Lepe besede, toda ostale so samo na papirju.

V času nacizma pa se je za Lužiške Srbe začela doba naj-

hujšega terorja, nasilnega iztrebljanja slovanskega otočka sredi nemškega morja, čas, kakršnega mali slovanski narod kljub hudi preteklosti še ni doživel. Z Lužiškimi Srbi so se polnile ječe in taborišča veliko so jih preselili v notranjost nemške dežele. Vse Lužiške Srbe so nameravali preseliti iz Lužice v „generalni government“ in jih izrabljati kot prave sužnje. Zlom fašizma je preprečil najhujše.

Po vojni so se odprla stara vprašanja: ali naj Lužica postane samostojna država, ali naj se priključi češkoslovaški državi, ali naj ostane v sklopu nemške države? Zahteva po samostojni državi je bila utopična; zagovorniki te rešitve pač niso upoštevali, da so v narodnostno mešani Lužici v veliki večini Nemci. Končno se je leta 1946 vodstvo Domowine sporazumelo z Enoto socialistično stranko Nemčije: zgodovinski razvoj je narekoval nadaljnje skupno življenje ob enakih pravicah za vse. Saški deželni zbor je leta 1948 sprejel zakon o varstvu pravic srbskega prebivalstva, imenovan tudi „srbski zakon“, po katerem so Lužiški Srbi popolnoma enakopravni z Nemci, zagotovljen jim je bil neoviran razvoj političnega in kulturnega življenja, v smislu leninističnih načel so dobili tudi vso gmotno pomoč. Zdaj, po nemški združitvi, pa so Lužiški Srbi v skrbeh za nadaljnje uveljavljanje v nekdanji NDR doseženih pravic.

DALJE PRIHODNJIČ

Člani Mešanega pevskega zbora „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu so del svojega zanimivega potovanja opravili tudi v čolnih

ZA NAŠE PLANINCE

Slovenski planinci v Beneški Sloveniji

9. junija smo slovenski planinci v gorski vasi Tipana v Beneški Sloveniji slovesno praznovali 20. srečanje zamejskih planincev s planinci iz Slovenije. Tokrat so se na pobudo Planinske zveze Slovenije srečanja udeležili tudi zastopniki društev, ki delujejo v zdomstvu.

Letošnje srečanje, ki ga je pripravilo Beneško planinsko društvo, je bilo prisrčno in zelo dobro pripravljeno, tako da zasluži vse priznanje. Predsednik Planinske zveze Slovenije Andrej Brvar je v svojem govoru izrazil potrebo po tesnem prijateljskem medsebojnem sodelovanju z vsemi slovenskimi planinci po svetu in jim ob tej priložnosti izročil priznanja. Planinsko srečanje so z navdušenjem pozdravili tudi župan občine Tipana, visoki predstavniki tolminske in idrijske občine ter še cela vrsta drugih govornikov. Vsi so naglasili pomembnost takih srečanj, kjer državna meja in različnost jezikov nista nobeni oviri. Bili smo prijetno presenečeni nad prisrčnim vzdušjem, ki vlada med slovenskimi domačini in občino ter občinami v Sloveniji. Medtem ko je uradni del potekal popoldne, je bilo dopoldne mogoče rekreativno udejstvovanje, in sicer vzpon na Breški Jalovec ali izlet k izviru reke Nadiže. Naša koroška skupina pod vodstvom predsednika Hanzje Lesjaka je obiskala izvir Nadiže, ki se v bližini Jadranskega morja pridruži reki Soči (za vzpon na Breški Jalovec smo bili v časovni stiski, tako da je padel v vodo).

Med številnimi udeleženci, bilo nas je preko 500, je bil tudi 80-letni Jeseničan Janez Kotnik, korenina, ki je sodeloval na vseh dvajsetih srečanjih in bil tudi njihov pobudnik.

Lepo uspelo prirediteljem so popestrili še jeseniška godba na pihala, folklorna skupina

Triglav z Jesenic ter domači pevski zbor iz Tipane. Za zaključek je bila še prijetna družabnost, polna prisrčnosti – skratka uspelo planinsko slavlje. Spet smo imeli priložnost srečati se s starimi planinskimi tovariši, obujati spomine ter navezovati stike z novimi prijatelji.

Z zadovoljstvom pa smo tudi ugotovili, da Beneško planinsko društvo po nekaj letnem premoru spet vlaga znatne in vidne napore za obnovitev svoje planinske dejavnosti. Pri tem prizadevanju mu želimo mnogo uspeha.

L.U.

Uspela delovna akcija

V času od 13. do vključno 16. junija so naši planinci na planini Bleščeči, kjer imajo svojo planinsko postojanko, Kočo nad Arihovo pečjo, izvedli uspelo delovno akcijo. S posebnim premazom so zaščitili zunanje stene koč, obnovili dotrajane klopi na južni strani in z belo oziroma rdečo barvo prepleskali okenke okvire in krila. Akcijo je vodil prizadevni planinec in prijatelj naše planinske kočice Ciril Smole z Dunaja.

Koča nad Arihovo pečjo na Bleščeči je odprta ob sobotah (najkasneje od 17. ure), nedeljah in praznikih.

Med tednom, ko v njej ni dežurnega, lahko kočjo najamete (kuhinja, jedilnica, spalnica in klet). Rezervacije sprejema gospodar kočice Tomaž Mikl iz Svaten, tel.: 04253-522.

Naročite in širite „Slovenski vestnik“

Kot mesto z davno kulturno zgodovino je Slovenj Gradec svoje področje mednarodnega sodelovanja zastavil z velikimi, tudi svetovnimi likovnimi prireditvami, posvečenimi okroglim obletnicam OZN, zdaj že kar običajno pod pokroviteljstvom glavnega tajnika svetovne organizacije. Likovnikom so sledili književniki in zdravstveni delavci pod okriljem svojih strokovnih ustanov OZN, vsakokrat pa je bila osnovna vsebina namenjena prav prizadevanjem za mir.

Žal vojne še vedno ogrožajo mir povsod po svetu. Kot zelo krhkega ga lahko ogrozi že volja malega naroda do lastne samostojnosti, kot to vidimo v teh težkih dneh celo v osrčju Evrope. V takšnem trenutku seveda docela

Slovenj Gradec – „Glasnik miru“

Pred kakšnima dvema letoma je bil Slovenj Gradec sprejet v ugledno družbo približno 60 mest po vsem svetu, ki jim je Organizacija združenih narodov dodelila častni naslov „GLASNIK MIRU“. Slovenj Gradec si ga je pridobil s svojimi dolgotrajnimi mirovnimi prizadevanji z vodilom, da so veliki tudi majhni kraji in narodi, ko si prizadevajo za najpomembnejše ideale združenih narodov.

neposredno začutimo, kako nujna so takšna prizadevanja, kot jih želi uresničevati tudi svetovna zveza mest z nazivom Glasnik miru, v katere članstvo je bil Slovenj Gradec sprejet ob pričetku lanskega zasedanja generalne skupščine OZN.

Članice omenjene zveze mest se vsako leto zberejo pod streho ene od njih zaradi usklajevanja svojih dejavno-

sti. Predstavnštvo Slovenj Gradca bo tako letošnjega septembra potovalo v Yokohamo na Japonsko in v letu 1995 bo predvidoma takšen svetovni zbor prav v Slovenj Gradcu.

Na junijski slavnosti ob razglasitvi republike Slovenije za samostojno državo je slovenjegraška občinska skupščina poslala pomembna sporočila tako glavnemu tajniku OZN

Perezu de Cuellarju kot tudi vsem mestom imetnikom Glasnika miru. Ob izrazih privrženosti idealom svetovne organizacije se Slovenj Gradec obrača nanje tudi z željo, da podprejo mednarodno priznanje državnosti Slovenije.

Župani nekaterih mest so že odgovorili z obljubo za osebno in širšo podporo, kolikor je pač v njihovih močeh. Njihov glas bo vsekakor toliko močnejši, kolikor bolj se bodo zavedali upravičenosti stoletne želje slovenskega naroda po lastni državi na svoji zemlji. Oglasil se jim je tudi župan bližnjega Šentpavla v Labotski dolini. Z

obžalovanjem ugotavlja, da se občini Dravograd in Slovenj Gradec v teh dneh zaradi vojnih razmer ne moreta udeležiti vsakoletnega družabno - športnega srečanja treh občin, za katerega predlagajo primernejši rok ali pa ga bodo morda namenili kar obnovi razdejanega dela Dravograda.

Pred občinsko skupščino v Slovenj Gradcu že od 26. junija zanosno plapolajo tri zastave: nova zastava mlade slovenske države v sredini, desno od nje zastava z mestnim grbom, levo pa zastava Združenih narodov. Več kot simbolično za ta čas mirovnih preizkušenj je, da na vseh zastavah prevladuje modra barva-barva miru.

F.L.

SAK - Klopinj

0 : 0

Vsak začetek je težak. To je moral spoznati tudi Slovenski atletski klub, ki je v prvi prvenstveni tekmi nove sezone proti Klopincu na domačem igrišču dosegel le remi brez zadetkov, in s tem poleg Pliberka, ki je presenetljivo izgubil v Lienzu z 1 : 2, in lanskega drugoligaša WAC, ki je doma podlegel Brežam z 1 : 2, poskrbel za presenečenje prvega prvenstvenega kola v koroški ligi. Pozitivno presenetila pa je ekipa iz Treibacha, ki kot novinec vodi na lestvici, saj je ATSV Wolfsberg premagala kar s 4 : 2.

Borijo se za „majico“ v napadu: Blažej, Urschitz, Lippusch in Hober (leve)

Za začetek samo točka proti Klopincu

SAK se je v prestopnem roku precej okreplil, toda v tej prvi prvenstveni tekmi mu tudi nova napadalca Werner Urschitz (v drugem polčasu je zamenjal tokrat neuspešnega Adija Blažaja) in Manfred Hober nista prinesla zmage. SAK se je namreč vse preveč spuščal v drobno preigravanje, namesto da bi z dolgimi podajami preko kril skušal zrušiti obrambo Klopincjanov. Tako so imeli gostje v bistvu lahko igro, saj je izku-

šeni „Waschi“ Mertel skupaj z izjemno razpoloženim Markom Wieserjem (za eno leto ga je SAK posodil Klopincu) lahko odbil vsak napad, kar pa je vendar še priletelo proti vratom, pa je branil „stari zajec“ med vrati Klopinja, Sille.

Seveda bi se bilo mogoče pritoževati nad to ali ono zapravljeno priložnostjo. SAK bi jih imel dovolj, če bi bili igralci v stanju, da tudi v kazenskem prostoru zaigrajo zadosti zbrano in preišljeno. Tako pa so gledalci videli le nekatere soloakcije, med njimi pa je bil strel Hoberja v stativo (89. minuta) še najbolj konkretno izveden.

Torej škoda za zapravljeno točko, veliko veselje pa seveda med Klopincjani, ki so remi praznovali kot zmago. Vendar je treba tudi priznati, da so bili igralci SAK pod hudim pritiskom, saj je od tako okrepljene ekipe skoraj

vsakdo pričakoval gladko zmago. Prav tako se je izkazalo, da koordinacija med novimi in „starimi“ igralci SAK še ni popolna, vendar je

bilo opaziti, da imajo igralci zelo velike sposobnosti, ki v prihodnje mnogo obetajo. Morda bodo to lahko pokazali že v pokalni tekmi.

Marko Wieser (desno), od SAK posojen Klopincu, je igral proti Hermannu Lippuschu in bil boljši v dvobojih

Koroška liga

1. Treibach	11 0 0 4 2 2
2. Trg	11 0 0 2 0 2
3. ASK/Celovec	11 0 0 2 0 2
4. Breže	11 0 0 2 1 2
5. Rapid Lienz	11 0 0 2 1 2
6. Wietersdorf	11 0 0 2 1 2
7. VSV/Beljak	10 1 0 1 1 1
8. Matri	10 1 0 1 1 1
9. Klopinj	10 1 0 0 0 1
10. SAK	10 1 0 0 0 1
11. Pliberk	10 0 1 1 2 0
12. FC Mölltal	10 0 1 1 2 0
13. WAC	10 0 1 1 2 0
14. ATSV Wolfsberg	10 0 1 2 4 0
15. FC Sentsvid	10 0 1 0 2 0
16. Lendorf	10 0 1 0 2 0

Naslov za Wrolicha

Peter Wrolich v Avstriji nima resnih konkurentov. To je ponovno dokazal tudi na avstrijskem prvenstvu juniorjev v vožnji z mountainbiki, saj je za preizkušnjo na gori Troger potreboval le 57,33 minute in tako zmagal pred Petschenigom in Taudesom.

ŠAHOVSKA RUBRIKA ureja: Silvo Kovač

Šahovska naloga št.: 86

Sosonko - Tolnaj/29. olimpiada Novi Sad 1990

Tudi tokratna naloga je z lanske šahovske olimpiade v Novem Sadu. Bela kmeta na d in e liniji sta nevarno prodrla, vendar pa je črni povezal belega skakača na diagonali a8-h1 in tako želi izničiti prednost. Beli, ki je na potezi v poziciji na diagramu, pa je izvedel kombinacijo, ki ga je vodila k zmagi. Poiščite vse variante, ki vam bodo zagotovile pravo zadovoljstvo.

Šah: turnir v campingu Šobec

Šahovsko društvo Murka Lesce prireja v nedeljo, 4. avgusta 1991, ob 10. uri v campingu Šobec 18. mednarodni moštveni šahovski turnir v počastitev praznika občine Radovljica in krajevnega praznika Lesce. Igralo se bo v štiričlanski sestavi in po hitropoteznem pravilniku FIDE, se pravi, da ima vsak igralec za vso partijo samo pet minut časa za razmišljanje. Pristopnina je 200 dinarjev.

Rešitev naloge št.: 85

Materialna prednost je na strani črnega, vendar pa je indijski velemejster Anand s potezo **L.De6!** napadel vse šibke točke v črnem taboru: trdnjavo na polju f7, grozi tudi e-D, saj ne gre **1...Te6:?** 2.c8D mat! Črni se je odločil za edino potezo **1...Tf8** z obrambo trdnjave na e8 in promocijo c kmeta v damo. Vendar se je beli odločil za **2.c8D!** in dirigiral trdnjavo **2...Te8/** za belega je slabše **2.Dd7**, saj se črni brani s potezo **2...Tg8**. V partiji je še sledilo **3.De7!** in črni se je vdal! Na **3...Tg8** sledi **4.Df6:+** z matom.

ZAKLADNICA KOROŠKE

Deželna razstava Št. Pavel 1991

27. april - 27. oktober, vsak dan od 9. do 17. ure

900 let benediktinske opatije

Tako bodo tekmovali v prvem razredu D

1. kolo (3./4.8.): Dobrla vas - Šmarjeta, Šmihel - Frantschach, Šentpavel - St. Michael/L., Labot - Globasnica, Reichenfels - St. Stefan, Ruda - Galicija, Grebinj - Metlova.

2. kolo (10./11.8.): Šmarjeta - Metlova, Galicija - Grebinj, St. Stefan - Ruda, Globasnica - Reichenfels, St. Michael/L. - Labot, Frantschach - Šentpavel, Dobrla vas - Šmihel.

3. kolo (17./18.8.): Šmihel - Šmarjeta, Šentpavel - Dobrla vas, Labot - Frantschach, Reichenfels - St. Michael/L., Ruda - Globasnica, Grebinj - St. Stefan, Metlova - Galicija.

4. kolo (24./25.8.): Šmarjeta - Galicija, St. Stefan - Metlova, Globasnica - Grebinj, St. Michael/L. - Ruda, Frantschach - Reichenfels, Dobrla vas - Labot, Šmihel - Šentpavel.

5. kolo (31.8./1.9.): Šentpavel - Šmarjeta, Labot - Šmihel, Reichenfels - Dobrla vas, Ruda - Frantschach, Grebinj - St. Michael/L., Metlova - Globasnica, Galicija - St. Stefan.

6. kolo (7./8.9.): Šmarjeta - St. Stefan, Globasnica - Galicija, St. Michael/L. - Metlova, Frantschach - Grebinj, Dobrla vas - Ruda, Šmihel - Reichenfels, Šentpavel - Labot.

7. kolo (14./15.9.): Labot - Šmarjeta, Reichenfels - Šentpavel, Ruda - Šmihel, Grebinj - Dobrla vas, Metlova - Frantschach, Galicija - St. Michael/L., St. Stefan - Globasnica.

8. kolo (21./22.9.): Šmarjeta - Globasnica, St. Michael/L. - St. Stefan, Frantschach - Galicija, Dobrla vas - Metlova, Šmihel - Grebinj, Šentpavel - Ruda, Labot - Reichenfels.

9. kolo (28./29.9.): Globasnica - St. Michael/L., Reichenfels - Šmarjeta, Ruda - Labot, Grebinj - Šentpavel, Metlova - Šmihel, St. Stefan - Frantschach, Galicija - Dobrla vas.

10. kolo (5./6.10.): Šmarjeta - St. Michael/L., Frantschach - Globasnica, Dobrla vas - St. Stefan, Šmihel - Galicija, Šentpavel - Metlova, Labot - Grebinj, Reichenfels - Ruda.

11. kolo (12./13.10.): Ruda - Šmarjeta, Grebinj - Reichenfels, Globasnica - Dobrla vas, St. Michael/L. - Frantschach, St. Stefan - Šmihel, Metlova - Labot, Galicija - Šentpavel.

12. kolo (19./20.10.): Šmarjeta - Frantschach, Dobrla vas - St. Michael/L., Šmihel - Globasnica, Šentpavel - St. Stefan, Labot - Galicija, Reichenfels - Metlova, Ruda - Grebinj.

13. kolo (26./27.10.): Frantschach - Dobrla vas, St. Michael/L. - Šmihel, Globasnica - Šentpavel, St. Stefan - Labot, Grebinj - Šmarjeta, Metlova - Ruda.

SLOVENSKI VESTNIK